

Sygn. akt V U 280/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 01.04.2015 r.

na skutek odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 15 stycznia 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 280/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 stycznia 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wnioskodawcy J. C. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 listopada 2015 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku, okresowo do dnia 31 grudnia 2020 r. Jednocześnie ustalił, że renta podlega zawieszeniu w związku z osiągnięciem przez wnioskodawcę przychodu z tytułu zatrudnienia.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł J. C., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 kwietnia 2015 r. oraz ustalenie, że renta nie podlega zawieszeniu w związku z osiągnięciem przychodu z tytułu zatrudnienia. W uzasadnieniu podniósł, iż w związku z tym, że lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 23 grudnia 2015 r. jako datę powstania częściowej niezdolności do pracy wskazał „nadal”, a wyrokiem z dnia 24 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Legnicy przyznał mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2015 r., renta na dalszy okres powinna być mu przyznana od dnia 1 kwietnia 2015 r., a nie jak w zaskarżonej decyzji – od dnia 1 listopada 2015 r. Zarzucił przy tym, iż nikt z organu rentowego przed upływem 31 marca 2015 r. nie wskazywał mu na potrzebę złożenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Podał, iż wielokrotnie dopytywał się w siedzibie organu rentowego, jakie musi dopełnić wymogi i każdorazowo tłumaczono mu, iż jest to zbędne. Z ostrożności zaś, wniosek o rentę złożył w listopadzie 2015 r. Ubezpieczony podniósł też, iż w sprawie nie było podstaw do zawieszania prawa do renty. Podał,

iż takie zawieszenie może nastąpić tylko w przypadku osoby uprawnionej, a on nie jest osobą uprawnioną, albowiem renty nie otrzymywał.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, wskazując na te same argumenty co w zaskarżonej decyzji. Dodał nadto, iż w związku ze złożeniem przez wnioskodawcę wniosku o rentę na dalszy okres w dniu 25 listopada 2015 r., świadczenie przyznane zostało od dnia 1 listopada 2015 r., co jest zgodne z treścią przepisów art. 116 ust. 1 i art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zawieszenie zaś prawa do renty nastąpiło na podstawie art. 26 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, albowiem ubezpieczony osiąga przychód z tytułu zatrudnienia i dlatego do czasu ustania przyczyny zawieszenia renty wypadkowej wypłacana jest emerytura jako świadczenie korzystniejsze.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. C., ur. (...), w dniu 14 października 2002 r. uległ wypadkowi przy pracy.

W okresie od 5 grudnia 2007 r. do 31 marca 2012 r. wnioskodawca pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku wypadkiem przy pracy. Na okres od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2015 r. organ rentowy decyzją z dnia 13 marca 2012 r. przyznał ubezpieczonemu rentę tytułu częściowej niezdolności do pracy bez związku z wypadkiem przy pracy. Wskutek złożonego przez wnioskodawcę odwołania od tej decyzji Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 18 lipca 2012 r. (V U 496/12) oddalił odwołanie. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 8 stycznia 2013 r. (III AUa 1282/12) oddalił apelację ubezpieczonego, a Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 21 października 2013 r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W dniu 11 kwietnia 2014 r. J. C. złożył kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 14 października 2002 r.

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 23 maja 2014 r. ustalił, że wnioskodawca jest niezdolny do pracy i nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Na skutek sprzeciwu ubezpieczonego sprawę rozpatrywała komisja lekarska ZUS, która orzeczeniem z dnia 4 lipca 2014 r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W oparciu o ww. orzeczenie organ rentowy w dniu 17 lipca 2014 r. wydał decyzję odmawiającą wnioskodawcy przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł wnioskodawca. Sprawa z jego odwołania zarejestrowana została w Sądzie Okręgowym w Legnicy pod sygn. V U 2743/14. W sprawie prowadzone było postępowanie dowodowe – Sąd zasięgał opinii biegłych sądowych, w tym przede wszystkim biegłego lekarza kardiologa. W toku sprawy biegli sądowi wydali korzystne dla wnioskodawcy opinie sądowo – lekarskie, które były doręczane wnioskodawcy m.in. w listopadzie 2014 r. – opinia kardiologiczna, i w maju 2015 r. – opinia internistyczna. Wyrokiem z dnia 24 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Legnicy zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 17 lipca 2014 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2015 r. Ogłoszenie wyroku nastąpiło na rozprawie, na której obecny był wnioskodawca osobiście i jego pełnomocnik.

W wykonaniu ww. wyroku organ rentowy decyzją z dnia 10 listopada 2015 r. przyznał wnioskodawcy rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 31 marca 2015 r.

Wnioskodawca w okresie od 1 marca 2013 r. do 30 kwietnia 2014 r. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. w G.. Następnie od dnia 2 maja 2014 r. podjął -na podstawie umowy zlecenia- zatrudnienie w (...) Sp. z o.o. z/s w P., gdzie pracował do 31 października 2014 r. W dniu 1 listopada 2014 r. w oparciu o umowę zlecenia podjął pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., którą kontynuował przez cały w 2015 r. W związku z zatrudnieniem w ww. spółkach ubezpieczony w okresie 2013 – 2015 uzyskiwał przychody z tytułu wynagrodzenia.

W następstwie wniosku ubezpieczonego z dnia 23 lutego 2015 r. organ rentowy decyzją z dnia 30 marca 2015 r. przyznał mu emeryturę od dnia (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury wyniosła 3.401,94 zł brutto, od dnia 1 kwietnia 2016 r. – po waloryzacji – 3.425,31 zł brutto.

W dniu 25 listopada 2015 r. J. C. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Orzeczeniem z dnia 23 grudnia 2015 r. lekarz orzecznik ZUS uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do 31 grudnia 2020 r. i niezdolność ta pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. Jako datę powstania niezdolności do pracy wskazał „nadal”.

Decyzją z dnia 15 stycznia 2016 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wnioskodawcy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 listopada 2015 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku, okresowo do dnia 31 grudnia 2020 r. Wysokość świadczenia wyniosła 2.820,47 zł. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że renta podlega zawieszeniu w związku z osiągnięciem przez wnioskodawcę przychodu z tytułu zatrudnienia.

/bezsporne, a nadto dokumenty z akt ubezpieczeniowych ZUS wraz z dokumentacją orzeczniczo –lekąską ZUS oraz z akt Sądu Okręgowego w Legnicy o sygn. V U 2743/14/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 1242 z późn. zm.), ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Zgodnie natomiast z art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), który na mocy art. 17 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania niezdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolna do pracy jest osoba, która utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z kolei w myśl art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2 cyt. wyżej ustawy emerytalnej, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji,
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie było, że wnioskodawca jest osobą częściowo niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do dnia 31 grudnia 2020 r. Skutkiem tego organ rentowy decyzją z dnia 15 stycznia 2016 r. ponownie ustalił ubezpieczonemu prawo do renty od dnia 1 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Spór dotyczył natomiast daty początkowej ustalenia tego prawa, a nadto kwestii zawieszenia renty w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego przychodu z tytułu zatrudnienia.

Odnośnie daty przyznania spornego świadczenia –wnioskodawca twierdził, że wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na dalszy okres złożył dopiero w dniu 25 listopada 2015 r., co było spowodowane błędną informacją uzyskaną od pracownika ZUS. Twierdzenia te jednak –zdaniem Sądu– nie zasługują na uwzględnienie. Przypomnieć należy, że to na stronie twierdzącej, a więc w niniejszej sprawie na wnioskodawcy spoczywa ciężar dowodu okoliczności, z których wywodzi dla siebie pozytywne skutki. A w niniejszym postępowaniu

wnioskodawca zeznał, że przy okazji starania się o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (60 lat) jedynie pytał się pracowników w punkcie informacyjnym o to, jak będzie wyglądało jego prawo do renty. Nigdy zaś w czasie trwania postępowania w sprawie V U 2743/14, którego przedmiotem było prawo wnioskodawcy do renty za okres przed 31 marca 2015 r., nie złożył żadnej pisemnej informacji do ZUS czy pisemnego wniosku o udzielenie pełnej informacji na okoliczność, jak powinien postępować w sytuacji, kiedy już z akt postępowania w trakcie jego trwania wynikało, że prawo do świadczenia rentowego będzie ustalone do dnia 31 marca 2015 r. Pierwszą korzystną dla siebie opinię kardiologiczną, wskazującą datę 31 marca 2015 r. jako datę, do której orzeczona winna być częściowa niezdolność do pracy, wnioskodawca otrzymał już w listopadzie 2014 r. Kolejne opinie –uzupełniające i opinia internistyczna tylko potwierdziły pierwszą korzystną dla wnioskodawcy opinię biegłego sądowego kardiologa. Stąd też wnioskodawca wiedząc już, do kiedy określana jest przez biegłych sądowych jego częściowa niezdolność do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, mógł podjąć stosowne działania celem złożenia wniosku o rentę na dalszy okres, w szczególności, że złożenie takiego wniosku w żaden sposób nie kolidowało z toczącym się postępowaniem sądowym. Wnioskodawca miał też w tym czasie pomoc profesjonalnego pełnomocnika. Dlatego na uwzględnienie nie zasługują jego twierdzenia jakoby dopiero z decyzji ZUS z dnia 10 listopada 2015 r. -wykonującej prawomocne rozstrzygnięcie Sądu z dnia 24 września 2015 r.- dowiedział się, że ma przyznane prawo do świadczenia rentowego do dnia 31 marca 2015 r. Powyższa okoliczność wynikała już bowiem z sentencji orzeczenia ogłoszonego przez Sąd Okręgowy w Legnicy w dniu 24 września 2015 r., na ogłoszeniu którego wnioskodawca był osobiście wraz ze swoim pełnomocnikiem. Dlatego też, w ocenie Sądu, dalsze ponad 2-miesięczne oczekiwanie wnioskodawcy na złożenie stosownego wniosku o rentę na dalszy okres, było wynikiem decyzji samego wnioskodawcy i nie miało związku z jakimkolwiek błędnym pouczeniem, które miałby ubezpieczonemu przekazać pracownik ZUS.

Wskazać w tym miejscu należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowania nie mają zasady współzycia społecznego, lecz literalnie należy stosować przepisy prawa. Przepis art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi zaś, że postępowanie w sprawach świadczeń wszczynają się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. W sprawach rentowych natomiast całe postępowanie wszczynane jest tylko i wyłącznie na wniosek osoby zainteresowanej. Z kolei art. 129 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W myśl zaś przepisu art. 133 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy –w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Również przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412) uzależniają wszczęcie postępowania w sprawach świadczeń emerytalno-rentowych od wniosku zainteresowanego, chyba że przepisy ustawy przewidują wszczęcie tego postępowania z urzędu (§ 3). Ustawa emerytalna określa szczegółowo sytuacje, w których organ rentowy ma obowiązek podjąć działania z urzędu i sytuacja wnioskodawcy do takich się nie należała. J. C. zaś wniosek o rentę na dalszy okres złożył dopiero w dniu 25 listopada 2015 r. Mając to na uwadze, jak i cyt. wyżej przepisy, w ocenie Sądu, organ rentowy prawidłowo przyznał wnioskodawcy świadczenie rentowe od miesiąca złożenia wniosku, czyli od dnia 1 listopada 2015 r.

Zdaniem Sądu, organ rentowy prawidłowo też postąpił zawieszając wypłatę świadczenia przyznanego wnioskodawcy w związku z osiągnięciem przez niego przychodu z tytułu zatrudnienia.

W myśl art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. w ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów wypłaca się, zależnie od jej wyboru:

- 1) przysługującą rentę powiększoną o połowę emerytury albo
- 2) emeryturę powiększoną o połowę renty.

Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli osoba uprawniona osiąga przychód powodujący zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości określony w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od wysokości tego przychodu (ust. 3).

W orzecznictwie przyjmuje się, że użyte w art. 26 ust. 3 cyt. ustawy wypadkowej pojęcie „przychodu” nie oznacza tylko wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy, lecz także przychód z tytułu aktywności określonej w art. 104 ust. 2 ustawy emerytalnej, więc także służby, innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności, i bez znaczenia pozostaje wysokość tego przychodu (por. np. wyrok SA w Poznaniu z dnia 6 sierpnia 2015 r.)

W rozpoznawanej sprawie wątpliwości Sądu nie budziło, że wnioskodawca przez cały 2014 i 2015 r. uzyskiwał przychody z tytułu zatrudnienia podejmowanego zarówno na podstawie umowy o pracę, jak i umów zlecenia. A zatem uzyskiwał przychód zarówno w okresie, na który rentę przyznał mu Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 24 września 2015 r., tj. od 1 kwietnia 2014 r. do 31 maja 2015 r., jak i w okresie, na który rentę przyznał ZUS w zaskarżonej decyzji z dnia 15 stycznia 2016 r., tj. od 1 listopada 2015 r. Dla rozliczenia przychodu czy zawieszenia renty nie ma przy tym znaczenia fakt, że przychód był osiągnięty przed datą wydania decyzji o przyznaniu prawa do renty. Dlatego też, mając powyższe na uwadze, w tym cyt. wyżej przepisy, uznać należało, iż w związku z osiągnięciem przez wnioskodawcę przychodów słusznie jego prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy przyznanej od dnia 1 listopada 2015 r. (będącej świadczeniem mniej korzystnym niż przyznana od 27 marca 2015 r. emerytura) zostało zawieszona.

Z powyższych względów, Sąd nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy, odwołanie to –w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.– oddalił jako niezasadne.